T008 A HÀM VIII (23) Q11-20-Thiện Tri Thức-tt

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH TAÂNG NHAÁT A-HAØM QUYEÅN 11

Phaåm 20: THIEÄN TRI THÖÙC

KINH SOÁ 1

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân daïy chö Tyø-kheo: –Neân gaàn guõi Thieän tri thöùc, ñöøng taäp theo aùc haønh, tin vaøo aùc nghieäp. Vì sao? Chö Tyø-kheo, gaàn guõi Thieän tri thöùc, tín ñöôïc taêng tröôûng; vaên, thí, trí tueä, heát thaûy ñeàu taêng tröôûng. Neáu caùc Tyø-kheo gaàn guõi Thieän tri thöùc, thì khoâng taäp theo caùc aùc haønh. Vì sao? Neáu gaàn aùc tri thöùc, seõ khoâng coù tín, khoâng coù giôùi, vaên, thí, trí tueä. Cho neân, naøy caùc Tyø- kheo, haõy gaàn guõi Thieän tri thöùc, ñöøng gaàn guõi aùc tri thöùc. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 2

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû taïi Ca-la-ñaø1, trong Truùc vieân, thaønh La-duyeät, thuyeát phaùp cho naêm traêm ñaïi Tyø-kheo vaây quanh tröôùc sau. Baáy giôø, Ñeà-baø-ñaït-ña2 daãn naêm traêm Tyø-kheo ñi ngang qua, caùch Nhö Lai khoâng xa. Ñöùc Theá Toân töø xa thaáy Ñeà-baø-ñaït-ña töï daãn moân ñoà ñi, lieàn noùi keä naøy: Ñöøng gaàn aùc tri thöùc Cuõng ñöøng daïi theo haàu Neân gaàn Thieän tri thöùc Baäc Toái thaéng trong ngöôøi. Ngöôøi voán khoâng coù aùc Taäp gaàn aùc tri thöùc Sau taát troàng goác aùc ÔÛ maõi trong toái taêm. Luùc ñoù, naêm traêm ñeä töû Ñeà-baø-ñaït-ña nghe Ñöùc Theá Toân noùi keä naøy, lieàn ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, roài ngoài qua moät beân. Khoâng laâu, hoï rôøi choã ngoài, höôùng veà Ñöùc Theá Toân hoái loãi:

Ca-la-ñaø , Ca-lan-ñaø trong caùc kinh tröôùc. 1.

2. Baûn goác Ñeà-baø-ñaït-ñaâu.

–Chuùng con ngu muoäi khoâng hieåu bieát gì. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân nhaän söï saùm hoái chuùng con. Baáy giôø Theá Toân nhaän söï saùm hoái cuûa naêm traêm vò Tyø-kheo kia, roài thuyeát phaùp cho hoï, khieán ñöôïc tín caên. Baáy giôø naêm traêm Tyø-kheo ôû nôi nhaøn tònh, tö duy phaùp maàu. Vì sao? Vì muïc ñích maø thieän gia nam töû, vôùi loøng tin kieân coá, tu phaïm haïnh voâ thöôïng. Baáy giôø naêm traêm Tyø- kheo kia thaønh A-la-haùn, töï bieát nhö thaät raèng, sinh töû ñaõ heát, vieäc caàn laøm ñaõ xong, phaïm haïnh ñaõ laäp, khoâng coøn taùi sinh nöõa. Baáy giôøi, naêm traêm ngöôøi thaønh A-la-haùn. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 3

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân thuyeát phaùp cho voâ soá chuùng vaây chung quanh. Luùc ñoù Ñaøm-ma-löu-chi3 moät mình tö duy trong tónh thaát, nhaäp thieàn Tam-muoäi, quaùn thaáy tieàn thaân laøm thaân caù daøi baûy traêm do- tuaàn, ôû trong bieån lôùn. Töùc thì, oâng rôøi tónh thaát, trong khoaûnh khaéc nhö löïc só trong khoaûng co duoãi caùnh tay, ñeán bieån lôùn, ñi kinh haønh treân xaùc cheát cuõ. Baáy giôø, Ñaøm-ma-löu-chi noùi keä naøy: Sinh töû voâ soá kieáp Löu chuyeån khoâng theå tính Moãi moãi caàu ñöôïc an Soá soá chòu khoå naõo. Duø thaáy laïi thaân roài YÙ muoán taïo nhaø cöûa Taát caû chi tieát hoaïi Hình theå khoâng nguyeân veïn. Taâm ñaõ lìa caùc haønh AÙi tröôùc ñaõ dieät taän Khoâng thoï laïi thaân naøy Maõi vui trong Nieát-baøn. Sau khi Toân giaû Ñaøm-ma-löu-chi noùi keä naøy roài, beøn bieán maát khoûi choã ñoù, xuaát hieän ñeán choã Theá Toân taïi tinh xaù Kyø hoaøn, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Theá Toân thaáy Ñaøm-ma- löu-chi ñeán, lieàn baûo raèng: –Laønh thay, Ñaøm-ma-löu-chi, laâu laém môùi ñeán choán naøy. Ñaøm-ma-löu-chi baïch Theá Toân: –Kính vaâng, baïch Theá Toân, laâu laém con môùi ñeán choán naøy. Baáy giôø caùc Thöôïng toïa vaø caùc Tyø-kheo ñeàu töï nghó : “Ñaøm-ma-löu-chi naøy thöôøng ôû beân caïnh Theá Toân, nhöng nay Theá Toân baûo raèng: Laønh thay! Ñaøm-ma-löu-chi, laâu laém môùi ñeán choán naøy?” Baáy giôø, Theá Toân bieát ñöôïc nhöõng yù nghó trong taâm caùc Tyø-kheo, muoán döùt nghi ngôø, neân baûo chö Tyø-kheo: –Chaúng phaûi vì Ñaøm-ma-löu-chi laâu laém ñeán choán naøy maø Ta noùi nghóa naøy. Vì sao? Vì voâ soá kieáp quaù khöù xöa kia coù Ñöùc Ñính Quang4 Nhö Lai Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haønh Tuùc, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, Phaät Chuùng Höïu xuaát hieän ôû ñôøi, giaùo hoùa taïi ñaïi quoác Baùt-ma5 cuøng vôùi möôøi boán ngaøn taùm traêm ñaïi Tyø-kheo. Baáy giôø chuùng boán boä khoâng theå tính keå. Quoác vöông, ñaïi thaàn, quan laïi, nhaân daân, ñeàu ñeán cuùng döôøng, cung caáp nhöõng phaåm vaät nhu yeáu. Baáy giôø coù Phaïm chí teân Da-nhaõ-ñaït6 soáng beân söôøn Tuyeát sôn, xem saám bí maät,

Ñaøm-ma-löu-chi , ñoàng nhaát vôùi Dhammaruci, trong Apaødana (R. ii. 429). 3.

Ñeå baûn: Ñònh Quang . TNM: Ñính Quang . Paøli: Dìpaíkara. 4.

Baùt-ma ñaïi quoác . Töù Phaàn 31 (T22n1428, tr. 782b1): Lieân hoa . Skt: Padma (Paøli: 5.

Paduma). Da-nhaõ-ñaït . Töù Phaàn, ibid. (tr.784a03): Töï Thí . Skt. Yajóadatta (Paøli: Yaóóadatta). 6.

thieân vaên, ñòa lyù, taát caû ñeàu raát thoâng thaïo; saùch sôù, vaên töï, cuõng ñeàu hieåu bieát, ñoïc tuïng moät caâu naêm traêm töø; töôùng cuûa baäc ñaïi nhaân cuõng ñeàu bieát roõ. OÂng thôø caùc thaàn löûa, maët trôøi, maët traêng, tinh tuù vaø daïy naêm traêm ñeä töû ñeâm ngaøy khoâng moûi. Phaïm chí Da-nhaõ-ñaït coù ñeä töû

teân laø Vaân Loâi7, töôùng maïo xinh ñeïp hieám coù treân ñôøi; maét8 maøu xanh bieác. Phaïm chí Vaân Loâi thoâng minh, thaáy roäng, thoâng hieåu moïi thöù, thöôøng ñöôïc Da-nhaõ-ñaït yeâu meán khoâng chuùt rôøi xa. Baáy giôø, nhöõng chuù thuaät maø Baø-la-moân laøm ñeàu ñem ra daïy ñuû heát. Luùc aáy Phaïm chí Vaân Loâi lieàn suy nghó nhö vaày: “Nay ta ñaõ ñuû heát nhöõng gì neân hoïc.” Song laïi töï nghó: “Saùch vôû coù ghi, nhöõng Phaïm chí coù hoïc, ngöôøi haønh phaùp thuaät xong, phaûi baùo ôn thaày. Nay nhöõng gì caàn hoïc ta ñeàu bieát heát. Nay ta phaûi baùo ñaùp aân thaày. Nhöng mình ngheøo thieáu, troáng khoâng, khoâng coù gì ñeå cuùng döôøng thaày. Ta haõy ñi khaép nôi trong nöôùc tìm nhöõng thöù caàn.” Baáy giôø Phaïm chí Vaân Loâi lieàn ñeán choã thaày, baïch thaày raèng: “Nhöõng phöông phaùp kyõ thuaät maø Phaïm chí hoïc, nay ñaõ bieát roài. Nhöng trong saùch laïi ghi, nhöõng ngöôøi hoïc phaùp thuaät roài phaûi baùo ôn thaày. Song laïi ngheøo thieáu, khoâng coù vaøng baïc traân baûo coù theå duøng cuùng döôøng, nay con muoán ñi khaép nôi trong nöôùc tìm kieám taøi vaät duøng cuùng döôøng thaày.” Khi aáy, Baø-la-moân Da-nhaõ-ñaït lieàn töï nghó: “Phaïm chí Vaân Loâi naøy ñöôïc ta yeâu meán, khoâng rôøi khoûi taâm, duø ta coù cheát coøn khoâng theå xa lìa, huoáng chi hoâm nay muoán boû ta ñi. Nay ta phaûi laøm sao ñeå giöõ ôû laïi cho ñöôïc?” Khi ñoù Phaïm chí Da-nhaõ-ñaït lieàn baûo Vaân Loâi: “Anh Phaïm chí, nay vaãn coù ñieàu Baø- la-moân caàn phaûi hoïc maø anh coøn chöa bieát.” Phaïm chí Vaân Loâi lieàn ñeán tröôùc baïch thaày: “Cuùi mong ñöôïc chæ daïy, nhöõng gì chöa ñoïc tuïng.” Khi ñoù Phaïm chí Da-nhaõ-ñaït lieàn suy nghó laøm ra baøi tuïng naêm traêm töø, baûo Vaân Loâi: “Nay coù saùch naøy goïi laø tuïng naêm traêm lôøi, anh neân hoïc thuoäc.” Vaân Loâi baïch: “Mong thaày truyeàn thoï, con muoán ñöôïc ñoïc tuïng.” Tyø-kheo neân bieát, baáy giôø Da-nhaõ-ñaït lieàn truyeàn cho ñeä töû baøi tuïng naêm traêm lôøi naøy. Qua chöa ñöôïc maáy ngaøy, taát ñeàu thoâng suoát. Baáy giôø, Baø-la-moân Da-nhaõ-ñaït baûo naêm traêm ñeä töû: “Phaïm chí Vaân Loâi naøy, kyõ thuaät ñaày ñuû, khoâng vieäc gì khoâng thoâng. Ta ñaët teân ngay laø Sieâu Thuaät.” Phaïm chí Sieâu Thuaät naøy raát laø taøi cao; thieân vaên, ñòa lyù khoâng gì khoâng xuyeân suoát; thö sôù, vaên töï cuõng ñeàu bieát roõ. Phaïm chí Sieâu Thuaät qua maáy ngaøy laïi thöa vôùi thaày: “Phaùp kyõ thuaät maø Phaïm chí ñaõ hoïc, nay con bieát heát roài. Song trong saùch ghi laïi, nhöõng ngöôøi hoïc phaùp thuaät roài phaûi baùo ôn thaày. Nhöng con laïi ngheøo thieáu, khoâng coù vaøng baïc, traân baûo, coù theå cuùng döôøng thaày. Nay muoán ñi khaép nôi trong nöôùc tìm kieám taøi vaät ñeå cuùng döôøng thaày. Cuùi mong thaày cho pheùp.” Baáy giôø Phaïm chí Da-nhaõ-ñaït baûo: “Anh bieát ñuùng thôøi.” Phaïm chí Sieâu Thuaät ñeán tröôùc leã saùt chaân thaày roài lieàn lui ñi. Baáy giôø, caùch trò traán cuûa ñaïi quoác Baùt-ma khoâng xa, coù nhieàu Phaïm chí taäp hoäi laïi moät choã, ñang thieát ñaïi teá ñaøn vaø cuõng ñeå giaûng luaän. Luùc ñoù, coù taùm vaïn boán ngaøn Phaïm chí cuøng tuï taäp. Vò thöôïng toïa ñeä nhaát cuõng ñoïc tuïng thö sôù ngoaïi ñaïo, khoâng gì khoâng tinh töôøng. Hieåu bieát thieân vaên ñòa lyù, tinh tuù bieán quaùi taát ñeàu bieát roõ. Moãi ngöôøi khi saép

Vaân Loâi . Töù Phaàn, ibid. (tr.784a19): Di-khöôùc . Skt. Megha. 7.

Ñeå baûn: Phaùt (toùc); TNM: Nhaõn (maét). 8.

giaûi taùn, hoï lieàn laáy naêm traêm löôïng vaøng, moät caây gaäy vaøng, boàn taém baèng vaøng vaø moät ngaøn con boø duøng daâng leân vò thöôïng sö vaø thöôïng toïa ñeä nhaát9. Baáy giôø Phaïm chí Sieâu Thuaät nghe caùch nöôùc lôùn Baùt-ma khoâng xa coù taùm vaïn boán ngaøn Phaïm chí ñang tuï taäp laïi moät choã. hoï coù thi ngheä thuaät. Ngöôøi thaéng ñöôïc naêm traêm löôïng vaøng, moät caây gaäy vaøng, moät boàn taém baèng vaøng vaø moät ngaøn con boø. Phaïm chí Sieâu Thuaät töï nghó: “Nay ta sao phaûi ñi khaát caàu töøng nhaø? Chaúng baèng ñeán ñaùm ñoâng kia cuøng so taøi ngheä.” Roài Phaïm chí Sieâu Thuaät lieàn ñeán choã ñaùm ñoâng. Baáy giôø, nhieàu Phaïm chí töø xa troâng thaáy Phaïm chí Sieâu Thuaät, moïi ngöôøi ñeàu hoâ to: “Laønh thay Töø chuû10! Nay ñöôïc lôïi lôùn môùi khieán Phaïm thieân ñích thaân giaùng haï.” Khi aáy taùm vaïn boán ngaøn Phaïm chí ñeàu ñöùng daäy cuøng ngheânh ñoùn, ñoàng loaït noùi raèng: “Kính Ñaïi phaïm Thaàn thieân môùi ñeán!” Phaïm chí Sieâu Thuaät nghó thaàm: “Caùc Phaïm chí naøy, goïi ta laø Phaïm thieân, nhöng ta laïi chaúng phaûi Phaïm thieân!” Roài Phaïm chí Sieâu Thuaät noùi vôùi caùc vò Baø-la-moân raèng: “Thoâi, thoâi, caùc Hieàn giaû, chôù goïi toâi laø Phaïm thieân. Quyù vò khoâng nghe sao? Phía Baéc Tuyeát sôn coù thaày cuûa chuùng Phaïm chí teân Da-nhaõ-ñaït, thieân vaên ñòa lyù khoâng gì khoâng tinh thoâng.” Caùc Phaïm chí noùi: “Chuùng toâi coù nghe, nhöng chöa töøng gaëp.” Phaïm chí Sieâu Thuaät noùi: “Toâi chính laø ñeä töû cuûa vò aáy, teân laø Sieâu Thuaät.” Luùc naøy Phaïm chí Sieâu Thuaät lieàn quay sang vò thöôïng toïa ñeä nhaát trong chuùng aáy baùo raèng: “Neáu ngaøi bieát kyõ thuaät xin noùi cho toâi nghe.” Baáy giôø, ngöôøi ñöùng ñaàu trong chuùng kia lieàn quay sang Phaïm chí Sieâu Thuaät tuïng ba taïng kyõ thuaät11 khoâng heà sai soùt. Baø-la-moân Sieâu Thuaät noùi vôùi vò thöôïng toïa kia raèng: “Moät caâu naêm traêm lôøi, oâng haõy noùi ñi!” Luùc ñoù, vò Thöôïng toïa kia noùi: “Toâi khoâng hieåu nghóa naøy. Caùi gì laø moät caâu naêm traêm lôøi?” Phaïm chí Sieâu Thuaät baûo: “Quyù vò, haõy yeân laëng nghe noùi moät caâu naêm traêm lôøi; noùi veà töôùng cuûa baäc Ñaïi nhaân.” Tyø-kheo, neân bieát, baáy giôø Phaïm chí Sieâu Thuaät lieàn tuïng thuaät ba taïng vaø moät caâu naêm traêm lôøi, veà töôùng cuûa baäc Ñaïi nhaân. Baáy giôø, taùm vaïn boán ngaøn Phaïm chí khen: “Chöa töøng coù, thaät laø kyø ñaëc, töø tröôùc chuùng ta chöa nghe moät caâu naêm traêm lôøi veà töôùng cuûa baäc Ñaïi nhaân. Nay Toân giaû neân ñöùng ñaàu laøm thöôïng toïa ñeä nhaát.” Baáy giôø Phaïm chí Sieâu Thuaät thay choã thöôïng toïa kia roài, lieàn ngoài vaøo choã cao nhaát. Luùc ñoù, thöôïng toïa cuûa chuùng kia trong loøng raát töùc giaän, phaùt theä nguyeän nhö vaày: “Nay ngöôøi naøy thay choã ngoài cuûa ta, töï theá vaøo choã ñoù. Nay nhöõng phöôùc maø ta coù ñöôïc nhôø tuïng kinh, trì giôùi, khoå haïnh, ñeàu ñem heát ñeå vaøo lôøi theà: Nhöõng nôi naøo ngöôøi naøy sinh ra, nhöõng vieäc gì muoán laøm, ta luoân luoân phaù hoûng coâng vieäc cuûa ngöôøi ñoù.” Luùc ñoù ngöôøi chuû cuùng thí lieàn xuaát naêm traêm laïng vaøng vaø moät caây gaäy vaøng, moät boàn taém baèng vaøng, moät ngaøn con boø vaø moät coâ gaùi ñeïp ñem ñöa cho thöôïng toïa ñeå chuù nguyeän.

9. Coù leõ moãi ngöôøi khi giaûi taùn nhaän ñöôïc nhöõng thöù aáy, chöù khoâng phaûi moãi ngöôøi daâng cho thöôïng sö vaø thöôïng toïa nhö Haùn dòch. Haùn: Töø chuû , chuû toå chöùc teá ñaøn naøy. 10.

11. Ba taïng kyõ thuaät, ñaây chæ ba pho Veä-ñaø.

Baáy giôø thöôïng toïa baûo chuû nhaân raèng: “Nay toâi nhaän naêm traêm laïng vaøng, gaäy vaøng vaø boàn taém baèng vaøng naøy ñem cuùng döôøng thaày toâi. Coøn coâ gaùi vaø moät ngaøn con boø naøy traû laïi cho thí chuû. Vì sao? Vì toâi khoâng taäp haønh duïc, cuõng khoâng chöùa cuûa.” Baáy giôø Phaïm chí Sieâu Thuaät nhaän gaäy vaø boàn taém röûa baèng vaøng roài lieàn ñeán nöôùc lôùn Baùc-ma. Vua nöôùc ñoù teân laø Quang Minh12. Luùc ñoù, nöôùc naøy thænh Nhö Lai Ñònh Quang vaø chuùng Tyø-kheo cuùng döôøng y phuïc aåm thöïc. Baáy giôø, vua nöôùc naøy thoâng baùo trong thaønh: “Ngöôøi daân naøo coù höông hoa heát thaûy khoâng ñöôïc baùn, neáu coù ai baùn seõ phaït naëng. Ta töï xuaát tieàn ra mua khoâng caàn ñem baùn.” Laïi ra leänh nhaân daân röôùi nöôùc queùt doïn laøm cho saïch, khoâng ñeå coù ñaát caùt dô baån, treo traøng phan baûo caùi luïa laø, röôùi höông thôm treân ñaát, xöôùng ca kyõ nhaïc khoâng theå tính keå. Phaïm chí kia thaáy vaäy, lieàn hoûi ngöôøi ñi ñöôøng raèng: “Nay laø ngaøy gì maø röôùi nöôùc queùt doïn ñöôøng saù, deïp boû baát tònh, treo traøng phan baûo caùi luïa laø, khoâng theå tính keå, chaúng leõ thaùi töû cuûa quoác chuû hay keát hoân chaêng?” Ngöôøi ñi ñöôøng kia ñaùp: “Phaïm chí khoâng bieát sao? Hoâm nay vua nöôùc lôùn Baùt-ma thænh Ñònh Quang Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, cuùng döôøng y phuïc ñoà aên thöùc uoáng, neân môùi söûa sang ñöôøng xaù baèng phaúng, treo traøng phan baûo caùi luïa laø.” Vaû laïi, trong bí ñieån cuûa Phaïm chí cuõng coù lôøi naøy: “Nhö Lai xuaát theá raát khoù gaëp ñöôïc. Raát laâu môùi xuaát hieän; thaät khoù coù theå gaëp ñöôïc. Cuõng nhö hoa öu-ñaøm-baùt thaät raát laâu môùi xuaát hieän. Ñaây cuõng nhö vaäy, Nhö Lai xuaát hieän ôû ñôøi thaät khoâng theå gaëp ñöôïc.” Laïi trong saùch Phaïm chí cuõng noùi: “Coù hai ngöôøi ra ñôøi raát khoù gaëp ñöôïc. Hai ngöôøi aáy laø ai? Nhö Lai vaø Chuyeån luaân thaùnh vöông. Hai ngöôøi naøy xuaát hieän raát khoù gaëp ñöôïc.” Baáy giôø ngöôøi kia laïi nghó raèng: “Nay ta sao phaûi caáp toác baùo aân thaày? Nay ta haõy ñem naêm traêm laïng vaøng naøy daâng leân Ñöùc Ñònh Quang Nhö Lai.” Laïi nghó nhö vaày: “Trong saùch coù ghi, Nhö Lai khoâng nhaän vaøng baïc traân baûo, ta coù theå ñem naêm traêm laïng vaøng naøy, duøng mua hoa höông raûi leân Nhö Lai.” Luùc ñoù, Phaïm chí lieàn vaøo trong thaønh tìm mua höông hoa. Baáy giôø, ngöôøi ñi laïi trong thaønh baûo raèng: “Phaïm chí khoâng bieát sao? Quoác vöông coù ra leänh, ai baùn höông hoa seõ bò phaït naëng.” Baáy giôø, Phaïm chí Sieâu Thuaät kia lieàn nghó nhö vaày: “Ta ñaây phöôùc moûng, tìm hoa khoâng ñöôïc. Neân bieát laøm sao?” Lieàn trôû ra khoûi thaønh, ñöùng ôû ngoaøi coång. Baáy giôø coù nöõ Baø-la-moân teân laø Thieän Vò13 caàm bình ñi laáy nöôùc, tay caàm naêm caønh hoa. Phaïm chí thaáy vaäy, noùi vôùi ngöôøi nöõ kia: “Naøy coâ em, toâi ñang caàn hoa. Coâ em baùn cho toâi.” Nöõ Phaïm chí hoûi: “Toâi laøm em oâng hoài naøo? Coù bieát cha meï toâi khoâng?” Khi aáy, Phaïm chí Sieâu Thuaät laïi nghó raèng: “Coâ gaùi naøy taùnh haïnh phoùng khoaùng, coù yù ñuøa giôõn.” Lieàn

noùi laïi raèng: “Thöa coâ, toâi seõ traû giaù phaûi chaêng. Xin coâ nhöôøng laïi toâi hoa naøy.” Nöõ Phaïm chí ñaùp: “Haù khoâng nghe ñaïi vöông coù nghieâm caám khoâng ñöôïc baùn hoa sao?” Phaïm chí noùi: “Thöa coâ, vieäc naøy khoâng khoù. Vua khoâng laøm gì coâ ñaâu. Nay toâi caàn gaáp naêm caønh hoa naøy. Toâi ñöôïc hoa naøy, coâ ñöôïc giaù cao.” Nöõ Phaïm chí hoûi: “OÂng caàn gaáp hoa ñeå laøm gì?” Phaïm chí ñaùp: “Hoâm nay toâi thaáy coù ñaát laønh, neân muoán troàng hoa naøy.”

Quang minh . Töù Phaàn, ibid., Thaéng Oaùn vöông . 12.

Thieän Vò . Töù Phaàn, ibid., Toâ-la-baø-ñeà . 13.

Nöõ Phaïm chí noùi: “Hoa naøy ñaõ bò lìa khoûi goác noù, chaéc chaén khoâng theå soáng. Laøm sao laïi noùi: Toâi muoán troàng?” Phaïm chí ñaùp: “Nhö hoâm nay, toâi thaáy ruoäng toát, troàng tro nguoäi coøn soáng huoáng chi hoa naøy.” Nöõ Phaïm chí hoûi: “Ruoäng toát gì maø troàng tro nguoäi cuõng soáng?” Phaïm chí ñaùp: “Thöa coâ, coù Ñöùc Phaät Ñònh Quang Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc xuaát hieän ôû ñôøi.” Nöõ Phaïm chí hoûi: “Phaät Ñònh Quang Nhö Lai laø haïng ngöôøi naøo?” Phaïm chí lieàn traû lôøi coâ kia: “Ñònh Quang Nhö Lai coù ñöùc nhö vaäy, coù giôùi nhö vaäy; laøm neân caùc coâng ñöùc.” Nöõ Phaïm chí noùi: “Giaû söû vò aáy coù coâng ñöùc; nhöng oâng muoán caàu phöôùc gì?” Phaïm chí traû lôøi: “Mong toâi ñôøi sau nhö Ñöùc Ñònh Quang Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc; coâng ñöùc caám giôùi cuõng seõ nhö vaäy.” Nöõ Phaïm chí noùi: “Neáu oâng höùa toâi ñôøi ñôøi laøm vôï choàng, toâi seõ cho oâng hoa naøy.” Phaïm chí noùi: “Söï tu haønh cuûa toâi laø yù khoâng dính maéc duïc.” Nöõ Phaïm chí noùi: “Nhö thaân toâi hieän taïi, khoâng mong laøm vôï oâng. Nhöng ñôøi sau seõ laøm vôï oâng.” Phaïm chí Sieâu Thuaät noùi: “Sôû haønh cuûa Boà-taùt laøm khoâng coù yeâu tieác. Neáu nhö coâ laøm vôï toâi, ñoù laø phaù hoaïi taâm toâi.” Nöõ Phaïm chí noùi: “Toâi quyeát khoâng phaù hoaïi taâm yù boá thí cuûa oâng. Ngay duø oâng ñem thaân toâi boá thí cho ngöôøi khaùc, toâi quyeát khoâng phaù hoaïi taâm boá thí.” Baáy giôø, oâng lieàn ñem naêm traêm tieàn vaøng duøng mua naêm caùnh hoa, cuøng vôùi ngöôøi nöõ kia laäp theà nguyeän vôùi nhau, roài töø bieät ñi. Baáy giôø, Ñònh Quang Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, ñeán giôø, khoaùc y caàm baùt cuøng vôùi Tyø-kheo Taêng vaây quanh tröôùc sau ñi vaøo nöôùc lôùn Baùt-ma. Phaïm chí Sieâu Thuaät töø xa thaáy Ñöùc Ñònh Quang Nhö Lai dung maïo ñoan chaùnh, ai thaáy cuõng hoan hyû; caùc caên tòch tónh, böôùc ñi teà chænh, coù ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp, gioáng nhö nöôùc laéng trong khoâng coù côïn nhô, aùnh saùng chieáu khaép khoâng bò ngaên chaän, cuõng nhö nuùi baùu xuaát hieän treân caùc nuùi. Thaáy roài, trong loøng raát hoan hyû ñoái vôùi Nhö Lai, caàm naêm caønh hoa naøy ñeán choã Ñònh Quang Nhö Lai. Ñeán nôi roài ñöùng qua moät beân. Pham chí Sieâu thuaät baïch Phaät Ñònh Quang raèng: “Mong Theá Toân haõy nhaän laáy vaø thoï kyù cho con. Nay neáu Theá Toân khoâng thoï kyù, con seõ döùt maïng caên ngay taïi ñaây, khoâng mong soáng nöõa.” Baáy giôø Theá Toân baûo raèng: “Phaïm chí, khoâng theå chæ vôùi naêm caønh hoa naøy maø ñöôïc thoï kyù Voâ thöôïng Ñaúng chaùnh giac.” Phaïm chí baïch: “Mong Theá Toân thuyeát cho con phaùp sôû haønh cuûa Boà-taùt.” Ñöùc Phaät Ñònh

Quang baûo: “Sôû haønh cuûa Boà-taùt laø khoâng tieác laãn.” Baáy giôø Phaïm chí lieàn noùi keä: Khoâng daùm ñem cha meï Maø boá thí cho ngöôøi Chö Phaät, baäc cao caû Laïi caøng khoâng daùm thí. Nhaät, nguyeät xoay theá gian Hai thöù khoâng theå thí Ngoaøi ra thí ñöôïc heát

Y quyeát, khoâng gì khoù. Baáy giôø, Ñöùc Phaät Ñònh Quang duøng keä naøy ñaùp Phaïm chí: Söï thí maø oâng noùi Cuõng chaúng phaûi lôøi Phaät Neân nhaãn khoå öùc kieáp Thí ñaàu, thaân, tai, maét, Vôï con, nöôùc, cuûa baùu Xe, ngöïa vaø toâi tôù Neáu oâng kham chòu thí Nay Ta thoï kyù cho. Baáy giôø, Ma-naïp laïi noùi keä naøy: Nuùi lôùn höøng nhö löûa ÖÙc kieáp chòu ñoäi mang Khoâng theå phaù ñaïo taâm Chæ mong giôø thoï kyù. Baáy giôø, Ñònh Quang Nhö Lai yeân laëng khoâng noùi. Phaïm chí kia tay caàm naêm caønh hoa, goái phaûi chaám ñaát, raûi leân Ñöùc Ñònh Quang Nhö Lai vaø noùi nhö vaày: “Nguyeän ñem phöôùc laønh naøy daønh ñôøi sau seõ ñöôïc nhö Ñònh Quang Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc khoâng coù khaùc.” Roài oâng traûi toùc mình leân vuõng buøn, thaàm nguyeän: “Neáu Nhö Lai truyeàn thoï kyù cho toâi thì haõy duøng chaân daãm leân toùc toâi maø ñi qua.” Tyø-kheo neân bieát, baáy giôø, Ñònh Quang Nhö Lai quaùn saùt nhöõng suy nghó trong taâm Phaïm chí, lieàn baûo Phaïm chí: “Töông lai oâng seõ laøm Phaät Thích-ca Vaên Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc.” Baáy giôø, Phaïm chí Sieâu Thuaät coù ngöôøi ñoàng hoïc teân laø Ñaøm-ma-löu-chi ñöùng beân caïnh Nhö Lai, thaáy Ñònh Quang Nhö Lai truyeàn thoï kyù cho Phaïm chí Sieâu Thuaät, laïi duøng chaân ñaïp leân toùc. Thaáy vaäy, lieàn noùi nhö vaày: “Sa-moân ñaàu troïc naøy sao daùm daãm chaân leân toùc cuûa Phaïm chí thanh tònh naøy? Ñaây laø haønh vi cuûa phi nhaân.” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Phaïm chí Da-nhaõ-ñaït luùc ñoù, haù laø ngöôøi naøo khaùc chaêng? Chôù coù nghó nhö vaäy. Bôûi vì Da-nhaõ-ñaït luùc aáy nay chính laø Baïch Tònh Vöông. Vò thöôïng toïa cuûa taùm vaïn boán ngaøn Phaïm chí luùc ñoù, nay laø Ñeà-baø-ñaït-ñaâu. Phaïm chí Sieâu Thuaät luùc ñoù, nay chính laø Ta. Nöõ Phaïm chí baùn hoa luùc ñoù, nay chính laø Cuø-di14. Töø chuû luùc aáy, nay chính laø Phaïm chí Chaáp Tröôïng15. Ñaøm-ma-löu-chi luùc ñoù, mieäng tuoân lôøi thoâ tuïc, nay chính laø Ñaøm-ma- löu-chi hieän nay. Song Ñaøm-ma-löu-chi trong voâ soá kieáp laïi thöôøng laøm suùc sinh. Thoï thaân sau cuøng laø thaân caù daøi baûy traêm do-tuaàn trong ñaïi döông. Töø ñoù maïng chuùng sinh ñeán choán naøy, theo haàu Thieän tri thöùc, thöôøng gaàn guõi Thieän tri thöùc, taäp caùc phaùp laønh, caùc caên thoâng lôïi. Vì nhaân duyeân naøy, neân Ta noùi laâu ñeán choán naøy. Ñaøm-ma-löu-chi laïi cuõng töï trình baøy: –Ñuùng vaäy, baïch Theá Toân! Laâu roài con môùi ñeán nôi naøy. Cho neân caùc Tyø-kheo thöôøng phaûi tu taäp thaân, khaåu, yù nghieäp. Naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

Cuø-di , (Paøli: Gotamì). Ñaây chæ Da-du-ñaø-la (Paøli: Yasodhaøra). 14.

Chaáp Tröôïng Phaïm chí (Paøli: Daòñapaøòì). Truyeàn thuyeát phöông Baéc noùi oâng laø boá cuûa 15.

Yasodhaøra. Truyeàn thuyeát Paøli oâng ngöôøi hoï Thích ôû Kapilavatthu, em cuûa baø Mayaø.

KINH SOÁ 4

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Nay ta seõ thuyeát veà coù ngöôøi nhö sö töû, coù ngöôøi nhö deâ. Caùc oâng haõy laéng nghe, suy nghó kyõ. Caùc Tyø-kheo ñaùp: –Kính vaâng, Theá Toân! Baáy giôø, caùc Tyø-kheo vaâng lôøi Phaät daïy. Theá Toân baûo: –Ngöôøi kia vì sao nhö sö töû? ÔÛ ñaây, naøy Tyø-kheo, hoaëc coù ngöôøi ñöôïc cuùng döôøng y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng chieáu, ngoïa cuï, thuoác men chöõa beänh. Ngöôøi ñoù ñöôïc roài lieàn töï duøng, khoâng khôûi taâm nhieãm tröôùc, cuõng khoâng coù duïc y, khoâng khôûi caùc töôûng, hoaøn toaøn khoâng coù nhöõng nieäm naøy, töï bieát phaùp xuaát yeáu. Cho duø khoâng ñöôïc lôïi döôõng, khoâng khôûi loaïn nieäm, khoâng taâm taêng giaûm. Nhö sö töû chuùa aên thòt thuù nhoû. Luùc ñoù, vua loaøi thuù cuõng khoâng nghó: “Caùi naøy ngon, caùi naøy khoâng ngon; khoâng khôûi taâm ñaém nhieãm, cuõng khoâng duïc yù, khoâng khôûi caùc töôûng.” Ngöôøi naøy cuõng laïi nhö vaäy. Neáu ñöôïc cuùng döôøng y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng chieáu, ngoïa cuï, thuoác men chöõa beänh. Ngöôøi ñoù ñöôïc roài lieàn töï duøng, khoâng khôûi yù töôûng ñaém tröôùc, cho duø khoâng ñöôïc cuõng khoâng coù caùc nieäm töôûng. Laïi coù ngöôøi nhaän ngöôøi cuùng döôøng y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, göôøng chieáu, ngoïa cuï, thuoác men chöõa beänh, ñöôïc roài lieàn töï duøng, laïi khôûi taâm nhieãm tröôùc, sinh taâm aùi duïc, khoâng bieát ñaïo xuaát yeáu. Giaû söû khoâng ñöôïc, thì thöôøng sinh nieäm töôûng naøy. Neáu ngöôøi ñoù ñöôïc cuùng döôøng, ñoái vôùi caùc Tyø-kheo, maø töï coáng cao, huûy baùng ngöôøi khaùc, nhöõng y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng chieáu, toïa cuï, thuoác trò beänh maø ta coù, caùc Tyø-kheo naøy khoâng theå coù ñöôïc vaäy. Cuõng nhö trong ñaøn deâ lôùn, coù moät con deâ rôøi ñaøn, thaáy ñoáng phaân lôùn. Con deâ naøy aên phaân no roài, quay laïi trong ñaøn deâ, lieàn töï coáng cao: “Ta coù ñöôïc aên ngon, baày deâ naøy khoâng theå aên ñöôïc.” ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy, neáu coù moät ngöôøi ñöôïc lôïi döôõng, y phuïc, giöôøng chieáu, ngoïa cuï, thuoác men chöõa beänh, khôûi caùc loaïn töôûng, sinh taâm nhieãm tröôùc lieàn ñoái vôùi caùc Tyø-kheo, maø töï coáng cao: “Ta coù ñöôïc cuùng döôøng, caùc Tyø-kheo naøy khoâng ñöôïc cuùng döôøng.” Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc nhö sö töû chuùa, chôù nhö con deâ. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc nhöõng ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 5

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc

Theá Toân daïy caùc Tyø-kheo: –Neáu coù chuùng sinh bieát baùo ñaùp, ngöôøi naøy ñaùng kính, aân nhoû coøn khoâng queân huoáng chi aân lôùn. Cho duø caùch choán naøy ngaøn do-tuaàn, traêm ngaøn do-tuaàn maø khoâng laø xa, cuõng nhö gaàn Ta khoâng khaùc. Vì sao? Tyø-kheo neân bieát, vì Ta thöôøng khen ngôïi ngöôøi bieát baùo ñaùp. Coù nhöõng chuùng sinh khoâng bieát baùo ñaùp, aân lôùn coøn queân huoáng chi aân nhoû. Keû ñoù chaúng gaàn Ta. Ta chaúng gaàn keû ñoù. Giaû söû khoaùc Taêng-giaø-leâ haàu hai beân Ta, keû naøy cuõng nhö xa. Vì sao? Ta khoâng bao giôø noùi veà ngöôøi khoâng baùo ñaùp. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, haõy nhôù baùo ñaùp, chôù hoïc khoâng baùo ñaùp. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc taäp ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 6

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân daïy caùc Tyø-kheo: –Neáu coù ngöôøi löôøi bieáng, gieo troàng haønh vi baát thieän, coù söï toån haïi trong caùc söï. Neáu coù ngöôøi sieâng naêng khoâng löôøi bieáng, ngöôøi naøy toái dieäu, coù taêng ích trong caùc thieän phaùp. Vì sao? Boà-taùt Di-laëc traûi qua ba möôi kieáp, môùi thaønh Phaät Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc. Ta nhôø taâm duõng maõnh, söùc tinh taán, neân khieán Di-laëc ôû sau. Haèng sa caùc Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Ñaúng Chaùnh Giaùc16, thôøi quaù khöù, ñeàu do duõng maõnh maø ñöôïc thaønh Phaät. Do phöông tieän naøy, neân bieát, löôøi bieáng laø khoå, taïo caùc haïnh aùc, coù toån haïi trong caùc söï. Neáu coù taâm duõng maõnh tinh taán maïnh, coù taêng ích trong caùc coâng ñöùc thieän. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, haõy nieäm tinh taán, chôù coù löôøi bieáng. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc taäp ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 7

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân daïy caùc Tyø-kheo: –Tyø-kheo a-luyeän neân tu haønh hai phaùp. Hai phaùp gì? Ñoù laø Chæ vaø Quaùn. Neáu Tyø-kheo a-luyeän ñaéc tòch tónh, tòch dieät, tónh chæ, thì thaønh töïu giôùi luaät, khoâng maát oai nghi, khoâng phaïm caám haïnh, taïo caùc coâng ñöùc. Neáu Tyø-kheo a-luyeän laïi ñöôïc quaùn roài, lieàn quaùn vaø bieát nhö thaät raèng, ñaây laø Khoå; quaùn bieát nhö thaät raèng ñaây laø Khoå taäp, Khoå dieät, Khoå ñaïo xuaát yeáu. Ngöôøi ñoù quaùn nhö vaäy roài, taâm ñöôïc giaûi thoaùt khoûi duïc laäu, taâm ñöôïc giaûi thoaùt khoûi höõu laäu, voâ minh laäu,

Phieân aâm trong ñeå baûn: A-taùt-a-kieät, A-la-ha, Tam-da-tam-phaät .
16.

beøn ñöôïc trí giaûi thoaùt, bieát nhö thaät raèng, sinh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng coøn taùi sinh nöõa. Chö Nhö Lai Chí Chaân, Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc* thôøi quaù khöù, nhôø hai phaùp naøy maø ñöôïc thaønh töïu. Vì sao? Nhö khi Boà-taùt ngoài döôùi boùng thoï vöông, tröôùc tieân tö duy phaùp Chæ vaø Quaùn naøy. Neáu Boà-taùt ma-ha-taùt ñaõ ñaéc Chæ roài, beøn coù theå haøng phuïc ñöôïc caùc ma oaùn. Neáu Boà-taùt ñaït ñöôïc Quaùn roài, ngay sau ñoù lieàn ñaït ñöôïc ba ñaït trí17, thaønh Voâ thöôïng Chí chaân, Ñaúng chaùnh giaùc. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, Tyø-kheo a-luyeän neân tìm phöông tieän haønh hai phaùp naøy. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 8

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân daïy caùc Tyø-kheo: –Neáu coù Tyø-kheo a-luyeän naøo ôû nôi nhaøn tónh, khoâng soáng trong chuùng, thì thöôøng phaûi cung kính, phaùt taâm hoan hyû. Neáu laïi coù Tyø-kheo a-luyeän naøo ôû nôi nhaøn tónh, khoâng coù cung kính, khoâng phaùt taâm hoan hyû, thì duø ôû trong chuùng cuõng bò ngöôøi baøn taùn raèng, vò aáy khoâng bieát phaùp cuûa a-luyeän. Sao goïi laø Tyø-kheo a-luyeän maø khoâng coù taâm cung kính, khoâng phaùt hoan hyû? Laïi nöõa Tyø-kheo, neáu Tyø-kheo a-luyeän naøo ôû nôi nhaøn tònh, khoâng ôû trong chuùng, thì thöôøng phaûi tinh taán, chôù coù löôøi bieáng, phaûi hieåu roõ yeáu chæ caùc phaùp. Neáu laïi coù Tyø-kheo a-luyeän naøo ôû nôi nhaøn tònh, coù taâm löôøi bieáng, taïo caùc haïnh aùc, keû ñoù ôû trong chuùng bò ngöôøi baøn taùn, Tyø-kheo a-luyeän naøy löôøi bieáng khoâng coù tinh taán. Cho neân, naøy Tyø-kheo, Tyø-kheo a-luyeän ôû nôi nhaøn tònh, khoâng ôû trong chuùng, thöôøng phaûi quyeát chí phaùt taâm hoan hyû, chôù coù löôøi bieáng vaø khoâng coù cung kính, nieäm töôûng haønh tinh taán, yù khoâng thay ñoåi, seõ thaønh töïu ñaày ñuû trong caùc thieän phaùp. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc nhöõng ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

Tam ñaït trí , töùc ba minh. 17.

KINH SOÁ 9

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân daïy caùc Tyø-kheo: –Coù hai haïng ngöôøi, khoâng theå kheùo noùi thuyeát ngöõ. Hai haïng gì? 1. Thuyeát veà tín cho ngöôøi khoâng coù tín, vieäc naøy thaät khoù. 2. Thuyeát veà thí cho ngöôøi tham lam keo kieát, ñaây cuõng thaät khoù. Laïi nöõa, Tyø-kheo, thuyeát veà tín cho ngöôøi khoâng coù tín, hoï lieàn noåi saân nhueá, khôûi taâm gaây toån haïi. Cuõng nhö choù döõ theâm muõi laïi bò thöông, caøng trôû neân hung döõ. Caùc Tyø- kheo, ñaây cuõng nhö vaäy. Thuyeát veà tín cho ngöôøi khoâng coù tín, hoï lieàn noåi saân nhueá, khôûi

taâm gaây toån haïi. Laïi nöõa Tyø-kheo, thuyeát veà thí cho ngöôøi tham lam keo kieát, hoï lieàn sinh saân nhueá, khôûi taâm gaây toån haïi. Cuõng nhö ung nhoït chöa muøi, laïi bò dao caét, ñau khoâng chòu noåi. Ñaây cuõng nhö vaäy, thuyeát veà thí cho ngöôøi tham lam keo kieát, hoï lieàn sinh saân nhueá, khôûi taâm gaây toån haïi. Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø coù hai haïng ngöôøi naøy khoù thuyeát phaùp cho hoï. Laïi nöõa Tyø-kheo, coù hai haïng ngöôøi deã thuyeát phaùp cho nghe. Sao goïi laø hai? Thuyeát tín cho ngöôøi coù tín; thuyeát thí cho ngöôøi khoâng tham lam keo kieát. Naøy Tyø-kheo, neáu tín cho ngöôøi coù tín, hoï lieàn hoan hyû, yù khoâng hoái tieác. Nhö ngöôøi maéc beänh, noùi cho thuoác tröø beänh lieàn ñöôïc bình phuïc. Ñaây cuõng nhö vaäy. Thuyeát tín cho ngöôøi coù tín, hoï lieàn hoan hyû, taâm khoâng thay ñoåi. Neáu laïi thuyeát thí cho ngöôøi khoâng tham lam keo kieát, hoï lieàn hoan hyû, taâm khoâng coù tieác. Cuõng nhö coù trai, gaùi ñoan chaùnh, thích taém röûa maët maøy, tay chaân, roài laïi coù ngöôøi mang hoa ñeïp ñeán cho ñeå taêng theâm nhan saéc; laïi ñem y phuïc, trang söùc toát ñeïp taëng nhöõng ngöôøi ñoù. Hoï ñöôïc vaäy roài, loøng caøng hoan hyû. Ñaây cuõng nhö vaäy. Thuyeát thí cho ngöôøi khoâng tham lam keo kieát, hoï lieàn ñöôïc hoan hyû khoâng coù taâm tieác. Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø coù hai haïng ngöôøi naøy deã thuyeát phaùp cho. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, haõy hoïc coù tín, haõy hoïc boá thí, chôù coù xan tham. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc taäp ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 10

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Coù hai phaùp boá thí cho ngöôøi phaøm phu maø ñöôïc coâng ñöùc lôùn thaønh quaû baùo lôùn, ñöôïc vò cam loà ñeán choã voâ vi. Sao goïi laø hai phaùp? Cuùng döôøng cha, meï. Ñoù laø hai haïng ngöôøi maø cuùng döôøng ñeán thì ñöôïc coâng ñöùc lôùn thaønh quaû baùo lôùn. Laïi neáu, cuùng döôøng moät vò Boà-taùt Nhaát sinh boå xöù, ñöôïc coâng ñöùc lôùn, ñöôïc quaû baùo lôùn, ñöôïc vò cam loä ñeán choã voâ vi. Cho neân, caùc Tyø-kheo, thöôøng nieäm hieáu thuaän cuùng döôøng cha, meï. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc taäp ñieàu naøy nhö vaäy.

Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 1118

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Coù hai ngöôøi theå baùo ôn heát ñöôïc, khuyeán giaùo laøm ñieàu thieän. Hai ngöôøi ñoù laø ai? Ñoù laø cha, meï. Naøy caùc Tyø-kheo, neáu laïi coù ngöôøi vai traùi vaùc cha, vai phaûi vaùc meï ñeán ngaøn vaïn naêm, lo aùo quaàn, côm nöôùc, giöôøng neäm, ngoïa cuï, thuoác men chöõa beänh, ñaïi tieän tieåu tieän ngay ôû treân vai, coøn chöa theå baùo ôn

heát ñöôïc. Tyø-kheo neân bieát, cha meï aân troïng, boàng beá, nuoâi döôõng, tuøy luùc giöõ gìn khoâng lôõ thôøi tieát, xem nhö nhaät nguyeät. Do phöông tieän naøy maø bieát aân naøy khoù baùo ñaùp. Cho neân, naøy caùc Tyø-kheo, phaûi cuùng döôøng cha meï, thöôøng phaûi hieáu thuaän, khoâng lôõ thôøi tieát19. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc taäp ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 12

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä.

18.

Tham chieáu Paøli, A II. 4. 2 (R i. 61).

19.

Paøli, theâm chi tieát: Neáu cha meï baát tín, khuyeân cho coù tín. Cha meï phaù giôùi, khuyeân trì giôùi,… Chæ nhö vaäy môùi coù theå baùo aân.

Baáy giôø Toân giaû Baøn-ñaëc20 baûo ngöôøi em laø Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc21: –Neáu ngöôi khoâng theå hoïc thuoäc giôùi, haõy trôû veà laøm baïch y. Khi ñoù, Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc nghe nhöõng lôøi naøy, lieàn ñi ñeán tinh xaù Kyø hoaøn, ñöùng ôû ngoaøi cöûa maø rôi leä. Baáy giôø, Theá Toân baèng Thieân nhaõn thanh tònh, quaùn thaáy Tyø-kheo Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc naøy ñöùng ôû ngoaøi cöûa, than khoùc khoâng xieát. Theá Toân töø trong tònh thaát ñi ra gioáng nhö kinh haønh, ñeán ngoaøi cöûa tinh xaù Kyø hoaøn, baûo Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc: –Tyø-kheo, vì sao ôû ñaây than khoùc? Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc ñaùp: –Baïch Theá Toân, con bò anh xua ñuoåi, neáu con khoâng hoïc thuoäc giôùi ñöôïc, thì trôû veà laøm baïch y, khoâng neân soáng ôû ñaây. Cho neân, con than khoùc. Theá Toân baûo: –Tyø-kheo, chôù oâm loøng lo sôï. Ta thaønh Voâ thöôïng Ñaúng chaùnh giaùc, khoâng phaûi do Baøn-ñaëc anh cuûa oâng maø ñaéc ñaïo. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân caàm tay daãn Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc veà tònh thaát, baûo choã ngoài. Theá Toân laïi daïy caàm choåi queùt: –OÂng ñoïc thuoäc chöõ naøy, noù laø chöõ gì. Luùc naøy, Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc hoïc ñöôïc chöõ “queùt” laïi queân chöõ “choåi”. Neáu hoïc thuoäc ñöôïc chöõ “choåi” laïi queân chöõ “queùt”. Baáy giôø, Toân giaû Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc tuïng hai chöõ “choåi queùt” naøy, qua maáy ngaøy. Song caùi choåi queùt naøy laø ñeå töø saïch buïi baån. Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc laïi nghó nhö vaày: “Töø laø gì? Baån laø gì? Baån laø tro, ñaát, ngoùi, ñaù. Töø laø laøm cho saïch. Laïi nghó nhö vaày: “Theá Toân vì sao ñem vieäc naøy daïy cho ta. Nay ta phaûi tö duy nghóa naøy.” Vì tö duy nghóa naøy, laïi nghó nhö vaày: “Nay treân thaân ta cuõng coù buïi baån. Ta töï ví duï. Sao laø töø? Sao laø baån?” OÂng ta laïi töï nghó: “Dính keát laø baån. Trí tueä laø töø. Nay ta coù theå duøng choåi trí tueä queùt dính keát naøy.” Roài Toân giaû Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc tö duy naêm thaïnh aám laø thaønh, laø hoaïi. Caùi goïi laø saéc naøy, saéc taäp, saéc dieät; caùi goïi laø goïi laø thoï22, töôûng, haønh, thöùc naøy laø thaønh, laø baïi. Sau khi tö duy naêm thaïnh aám naøy, taâm ñöôïc giaûi thoaùt khoûi duïc laäu, taâm ñöôïc giaûi thoaùt

höõu laäu, voâ minh laäu. Ñaõ ñöôïc giaûi thoaùt, lieàn ñöôïc trí giaûi thoaùt, bieát nhö thaät raèng, sinh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, laïi khoâng coøn taùi sinh nöõa, bieát chuùng nhö thaät. Toân giaû Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc thaønh A-la-haùn. Ñaõ thaønh A-la-haùn, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñi ñeán choã Ñöùc Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân, baïch Theá Toân: –Nay ñaõ coù trí, nay ñaõ coù tueä, nay ñaõ hieåu ñöôïc choåi queùt. Theá Toân baûo: –Tyø-kheo, hieåu noù theá naøo? Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc ñaùp: –Töø laø tueä. Baån laø dính keát. Theá Toân noùi: –Laønh thay, Tyø-kheo, nhö nhöõng lôøi oâng noùi, töø laø tueä. Baån laø dính keát. Baáy giôø Toân giaû Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc höôùng veà Theá Toân maø noùi keä naøy: Nay ñaõ tuïng thuoäc ñuû

Baøn-ñaëc . Paøli: (Mahaø)Panthaka; cf. A. I 14. 2 (R i. 24). 20.

Chaâu-lôïi Baøn-ñaëc . Paøli: Cuøla-Panthaka; cf. A. ibid.; DhA. iv. 180f. Cf. Haùn, Höõu Boä Tyø-naïi-da 21.

31 (Tieåu Loä Bieân, T23n1442, tr. 794c26); Thieän Kieán Luaät 16 (T24n1462, tr. 782c14). 22. Nguyeân baûn: Thoáng.

Nhö lôøi Phaät ñaõ daïy
Trí tueä hay töø keát
Khoâng do haïnh naøo khaùc.
Ñöùc Theá Toân baûo:
–Tyø-kheo, nhö nhöõng lôøi oâng noùi, chæ baèng trí tueä chöù khoâng do caùi khaùc.
Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 13

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, taïi nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Coù hai phaùp naøy, khoâng theå mong ñôïi, cuõng khoâng ñuû meán yeâu, bò ngöôøi ñôøi vöùt boû. Hai phaùp gì? 1. Oaùn gheùt gaëp nhau, ñieàu naøy khoâng theå mong ñôïi, cuõng khoâng ñuû ñeå meán yeâu, bò ngöôøi ñôøi vöùt boû. 2. AÂn aùi bieät ly, khoâng theå mong ñôïi cuõng khoâng ñuû ñeå yeâu meán, bò ngöôøi ñôøi vöùt boû. Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø coù hai phaùp naøy bò ngöôøi ñôøi khoâng öa, khoâng ñaùng mong ñôïi. Tyø-kheo, laïi coù hai phaùp khoâng bò ngöôøi ñôøi boû. Hai phaùp gì? 1. Oaùn gheùt xa lìa, ñöôïc ngöôøi ñôøi öa thích. 2. AÂn aùi hoïp moät choã, raát ñaùng yeâu meán, ñöôïc ngöôøi ñôøi öa thích. Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø coù hai phaùp naøy, ñöôïc ngöôøi ñôøi öa thích. Nay Ta noùi oaùn gheùt gaëp nhau, aân aùi xa lìa naøy; laïi noùi oaùn gheùt xa lìa, aân aùi gaëp nhau laø coù nghóa gì, coù duyeân gì? Tyø-kheo ñaùp: –Theá Toân laø chuû cuûa caùc phaùp. Cuùi mong Ñöùc Theá Toân vì chuùng con maø giaûng. Caùc Tyø-kheo nghe xong seõ cuøng phuïng haønh. Theá Toân baûo: –Laéng nghe, suy nghó kyõ, Ta seõ phaân bieät noùi roõ cho caùc oâng. Naøy caùc Tyø-kheo, hai phaùp naøy do aùi noåi leân, do aùi sinh ra, do aùi maø thaønh, do aùi troåi daäy,

phaûi hoïc tröø aùi naøy, ñöøng ñeå sinh ra. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc taäp caùc ñieàu naøy nhö vaäy. Sau khi caùc Tyø-kheo nghe Phaät thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.